

OM RØRDRUMMENS YNGLEN I DANMARK

AF

V. HOLSTEIN

Paa en ornithologisk Udflugt, som A. Koefoed, M. Klinge, V. Thorup, H. Pedersen, H. Madsen og jeg den 19. Maj 1926 foretog til Vester Stadil Fjord, fandt H. Madsen og jeg en Rede af Rørdrummen, *Botaurus stellaris*, med 1 Unge og 3 raadne Æg. Inden jeg gaar over til nærmere at beskrive dette Fund, vil jeg forsøge at samle, hvad jeg i den foreliggende ornithologiske Litteratur har kunnet finde af Oplysninger om Rørdrummens Ynglen her i Landet.

Det kan straks siges, at disse Oplysninger er meget sparsomme. Nogen nærmere Beskrivelse af bestemte Redefund findes, i den af mig gennemgaaede Litteratur, overhovedet ikke. Kun Oplysninger om, at Rørdrummen yngler eller angives at have ynglet her og der, træffer man paa, og som det vil ses af nedenstaaende, er de allerfleste af disse Oplysninger af meget gammel Dato.

I Ch. Teilmann's Bog »Forsøg til en Beskrivelse af Danmarks og Islands Fugle«, 1823, hedder det kort og godt, at »Rørdrummen er temmelig almindelig«. Derimod anfører Fr. Faber i »Ornithologiske Noticer«, 1824, at »den yngler ved Gurre og Sorøe Søe i Sjælland«, og hos N. Kjærboelling, i »Danmarks Fugle« 1852, hedder det: »Tidligere var den store Rørdrum langt hyppigere hos os; nu — ved Udtørringen og Opdyrkingen af de store Moser og Søer — bliver den stedse sjeldnere. Den skal dog endnu yngle i Nørøxe Sø nordlig for Liimfjorden, ved Eindsiedelsborg og Næsbyhoved (tidligere ogsaa i »Sundet« ved Faaborg) i Fyen, i Maribo Sø paa Laaland og Røddinge Sø paa Møen (Scheel)«; endelig citeres Fabers Angivelser. I Collin's Udgave af samme Værk, »Skandinaviens Fugle«, 1875—77, forøges disse Meddelelser med, at Fuglen for faa Aar siden ynglede ved Aalholm paa Lolland, og at den skal yngle — eller ifølge Collin's Supplement, »Ornithologiske Bidrag«, 1877, for nogle Aar siden ynglede — i Selsø Sø ved Roskilde. Fremdeles med-

deler P. V. Heiberg i »Thylands Fugle«, 1886, at den tidligere ynglede i Hillerslev Kjær, men at den siden 1870 ikke er iagttaget der, og i Collin's »2det Supplement til Skandinaviens Fugle«, 1888, angives Fuglen som ynglende ved Stadilfjord og Von Aa.

I det 20. Aarhundredes Litteratur har jeg kun set anført 2 Ynglesteder. Det første af disse er »Sundet« ved Faaborg, om hvilket C. S. Larsen i dette Tidsskrifts 1. Aargang, 1907, har givet en Beretning. Det hedder heri, at Rørdrummen, som tidligere forekom ret hyppigt paa dette Sted, men i en Aarrække havde været forsvundet derfra, omkring 1903 atter viste sig og derefter blev fredet. I Sommeren 1906 iagttoges en omtrent fuldvoksen Unge, og Fuglen hørtes ofte, endda 2 paa en Gang, og saas ogsaa af og til. Desværre forandredes Forholdene meget snart; som C. S. Larsen og O. Helms meddeler sammesteds, 7. Aargang, 1913, hørtes Rørdrummen med Sikkerhed for sidste Gang i Sommeren 1909; de ynglede endnu i Sommeren 1908, men den strenge Vinter 1908—09 gjorde det af med dem; ikke mindre end 3 blev fundne døde eller halvdøde. Den anden Oplysning fra dette Aarhundrede stammer fra A. Koefoed og findes i dette Tidsskrifts 19. Aargang. I en Omtale af Fuglelivet paa Stadil Fjord i Juni 1924 hedder det: »Ligeledes gaar det betydeligt nedad med den ejendommelige Rørdrum; ogsaa af den var der kun 1 Par i Aar i Modsætning til 4 à 5 Par for faa Aar tilbage«.

Ialt kender man saaledes følgende Ynglesteder for Rørdrummen her i Danmark:

I Jylland: Nørøxe Sø, Thy, 1852, Kjærbølling; Hillerslev Kær, indtil 1870, Heiberg; Von Aa, Ringkøbing, 1888, Collin; Stadil Fjord, 1888, Collin; 1924, Koefoed.

Paa Fyen: Einsidelsborg, indtil 1875, Collin; Næsbyhoved, 1852, Kjærbølling; Sundet ved Faaborg, før 1852, Kjærbølling; 1865, O. G. Petersen, dette Tidsskrift, 3. Aarg.; 1908, C. S. Larsen.

Paa Sjælland: Gurre Sø, 1824, Fr. Faber; Sorø Sø, 1824, Fr. Faber; Selsø Sø, før 1877, Collin.

Paa Lolland: Maribo Sø, 1852, Kjærbølling; Aalholm, før 1877, Collin.

Paa Møen: Rødding Sø, 1852, Kjærbølling.

Medens Litteraturen saaledes kun indeholder faa Oplysninger om Rørdrummens Ynglen, støder man derimod paa et Utal af

Meddelelser om skudte Eksemplarer samt enkelte Bemærkninger om iagttagne eller hørte Fugle. En Ting falder straks i Øjnene, naar man gennemgaar de forskellige Data for de her i Landet nedlagte Rørdrummer, nemlig at de er skudt lige saa ofte Efteraar og Vinter, som Foraar og Sommer, hvilket med andre Ord siger os, at Rørdrummen er en meget haardfør Fugl, som trods Kulde og Sne ikke tager i Betænkning at overvintre her i Landet, hvilket man ifølge dens Levevis ikke paa Forhaand vilde anse for givet.

Ved at gennemgaa de forskellige Data for Rørdrummer nedlagte her i Landet i Yngletiden, Marts—Juli, kan man maaske faa et Fingerpeg om Ynglesteder, som ikke er omtalte som saadanne i Litteraturen; jeg har derfor i kronologisk Orden samlet en Del Oplysninger om skudte og iagttagne Rørdrummer, og ved med et Kort ved Siden at gennemgaa de enkelte Data vil man se, at alle de Lokaliteter, som omtales, er eller har været af en saadan Beskaffenhed, at det meget vel kan tænkes, at Rørdrummen har ynglet disse Steder, uden at det er blevet bemærket.

1869 eller 1870, hørt i Bredning, Nord for Rindsholm Skov, P. Skovgaard »Viborgegnens Fugle«; ³⁰/₃ 1874, skudt ved Bussemarke, Møen, Collin, 3. Suppl.; ¹²/₇ 1874, skudt ved Ringkøbing, Collin, 2. Suppl.; ¹⁷/₆ 1877, skudt ved Ulfshale, Møen, Collin, 3. Suppl.; Juli 1879, skudt ved Lidsø, Rødby, Collin, 3. Suppl.; April 1885, fanget i Stadil Fjord, Collin, 2. Suppl.; Maj 1886, skudt ved Nymindegab, Collin, 2. Suppl.; Juli 1887, skudt ved Holstebro, Collin, 3. Suppl.; Juli 1887, ♂ og ♀ skudt ved Varde, Collin, 2. Suppl.; Foraar 1890, skudt ved Oksby Ho, Varde, Collin, 3. Suppl.; Maj 1892, skudt ved Oksby Ho, Varde, Collin, 3. Suppl.; Sommer 1903, hørt hele Sommeren i Søborg Mose, N. Christiansen, D. o. F. T. II; Sommer 1913, hørt i Rønninge Søgaard Sø, Fyen, G. Scholten, D. o. F. T. XI; ¹⁷/₇ 1914, skudt i Snesere Sø, Præstø, G. Scholten, D. o. F. T. XI; ³⁰/₄ 1915, set i Sallerup Nor, Sydsjælland, G. Scholten, D. o. F. T. XI; Juli 1916, skudt ved Ringkøbing, G. Scholten, D. o. F. T. XI; ²⁸/₅ 1917, hørt i Holte, A. Koefoed, D. o. F. T. XVII.

Nogle af disse Data hidrører fra kendte Ynglesteder, ligesom Ringkøbing- og Nymindegab-Fuglene jo meget vel kan tænkes at stamme fra Stadil Fjord; af de øvrige Angivelser faar man derimod en Formodning om, at Fuglen, selvom intet bestemt Bevis foreligger, kan have ynglet paa 8—10 andre Steder.

Det Billede, vi saaledes gennem Litteraturen har dannet os af Rørdrummens Forekomst som Ynglefugl her i Landet, viser altsaa, at den for c. 60 Aar siden ynglede, om end ret sparsomt, saa dog jævnt fordelt over hele Landet, men at dens Forekomst fra nævnte Tidspunkt har været i rivende Tilbagegang, saaledes at det 20. Aarhundrede kun kan opvise to sikre Ynglesteder, nemlig »Sundet« ved Faaborg, der tilmed blev forladt 1909, og Stadil Fjord, hvor der i 1926 ynglede 1 Par.

Som en glædelig Overraskelse har jeg faaet Meddelelse om, at cand. pharm. A. Hansen i Maj 1926 fandt en Rede med 5 Unger paa en anden Lokalitet i Jylland, samt at Docent R. H. Stamm fra absolut paalidelig Kilde har erfaret, at den i al Fald for faa Aar siden ynglede i en ganske anden Del af Landet. At ingen af disse Herrer ønsker at faa Lokaliteten nærmere angivet er let forstaaeligt, saalænge vi her hjemme ikke er kommet videre, end at adskillige »Fuglevenners« Kærlighed til vore Fugle alene bestaar i at have de tomme Æggeskaller liggende hjemme i en Skuffe. At jeg saa frimodigt har nævnt Stadil Fjord, som er en af de sidste Ynglepladser for Rørdrummen i Danmark, er maa-ske uforsigtigt; men for det første gaar jeg ud fra, at denne Yngleplads i Forvejen er velkendt, og for det andet er det nu ikke saa lige en Sag at finde Rørdrummens Rede paa et Terræn som Stadil Fjord.

Det maa staa klart for enhver, som første Gang ser Vester Stadil Fjord, at det er ganske naturligt, at dette Sted er blevet et af Rørdrummens sidste Tilholdssteder her i Landet. Et mere glimrende Ynglested for den som for andre Fugle, der ynder at skjule sig i Rørskovens Tykning, kan man daarlig tænke sig. Rør, Rør og atter Rør over hundredvis af Tønder Land var det første Indtryk, jeg fik, da vi ad Vejen fra Tim kom ned til Fjordens Østside, som i hele sin Udstrækning begrænses af en bred Dæmning. Uvilkaarlig staar man stille, naar man første Gang betræder Dæmningens Krone og herfra skuer ud over dette vidunderlige Stykke af Danmarks Natur. Saa langt Øjet rækker i Nord og Syd, vajer de gule Rørskoves graabrune Hjælmduske; ret forude, hvor det brede Rørbælte holder op, ser man Fjordens blaa Vandflade, hvor utallige Smaabølger glitrer og blinker under Majdagens straalende Sol, og langt, langt borte ved Fjordens modsatte Kyst standses Blikket af den graahvide, kuplede

Klitrække, ved hvis Fod enkelte Gaarde viser sig som rene Legetøjshuse. Jeg glemmer aldrig mit første Indtryk af Stadil Fjord, og som for at gøre Billedet fuldkomment var den første Fugl, jeg saa, en gammel Hun af Rørhøgen, *Circus aeruginosus*, som paa brede Vinger kredse over Rørskovene.

Vi følger Dæmningen mod Nord under Klinges og Koefoeds kyndige Førerskab, og overalt er der et myldrende Fugleliv at iagttage. Paa lette Vinger vugger de smaa Sortterner, *Sterna nigra*, afsted langs den brede Kanal, som begrænser Dæmningens Østside; saa standser de op et Nu med rappe Vingeslag, plumper ned, saa Vandet sprøjter op, og i næste Øjeblik fortsætter de deres afbrudte Flugt, stadig lige ivrig spejdende efter Bytte. Fra Rørskovens skjulte Dyb hører vi en Dværglappedykker, *Tachybaptus minor*, medens utallige Rørsangere, *Acrocephalus arundinaceus*, synger løs med utrættelig Iver. Ude paa Fjorden letter Flokke af Stokænder, *Anas boschas*, medens arrige Skrig af Blishønsene, *Fulica atra*, fortæller os, at de her er lige saa kivagtige som andre Steder. Svartbagens, *Larus marinus*, og Sølvmaagens, *Larus argentatus*, hvide Skrud lyser mod den blaa Himmel, naar de fra Vesterhavet kommer paa Visit ind over Fjorden. Et godt Stykke mod Nord, hvor Rørdrummen i tidligere Aar har holdt til, gør vi Holdt for om muligt at faa den at høre. Under et Hvil har vi god Lejlighed til at iagttage en stor Koloni af Hættemaage, *Larus ridibundus*, som findes paa Kanalens Østside paa et Terræn, hvor Rørskoven i Vinterens Løb er blevet hugget. Der er en evig Uro og Spektakel. Et mindre Antal Sortterner har ligeledes slaaet sig ned sammen med Hættemaagerne og har anbragt deres Reder ved den yderste Kant af Kanalen. Ogsaa et Par Taffelænder, *Fuligula ferina*, ♂ og ♀, har vi Lejlighed til at iagttage; men Rørdrummen lader ikke høre fra sig, og saa maa vi tilbage mod Syd til en anden Plads.

Stadig følgende Dæmningen, hvor en Mængde tomme Blishønsæg vidner om, at Kragen, *Corvus cornix*, kender Fjorden som et velfyldt Spisekammer, gaar Turen Syd paa. Nu kommer vi aabenbart til Rørhøgenes Omraade. Et Par kredser i ivrig Spejden ude over Fjordens Rørskove. I jævne, bløde Sving svæver de hen over Rørtoppene, staar et Øjeblik med blafrende Vinger som en mussende Taarnfalk, naar noget har fanget deres Opmærksomhed i Rørskovens »Gader« og Huller med klart Vand, hvor Blishønskyllingerne ligger og roder rundt, og skyder saa

fremad igen med et Par raske Tag af de lange Vinger, indtil den ene pludselig folder Vingerne sammen og som en Sten lader sig falde ned mellem Rørene. Vræl og Skrig fra Blishønsene fortæller os, at Høgen er kommet bag paa en intetanende Familie, og i næste Øjeblik ser vi den lette med baskende Vingeslag, holdende en livløs Kylling i den ene af sine stærke Fangere, for lidt efter at gaa ned igen, aabenbart paa sin Ædeplads. Paa den østlige Side af Kanalen kredser samtidig 2—3 Rørhøge og et Par Hedehøge, *Circus cineraceus*. Baade den ene Rørhøg og Hedehøgehannen har et stift Ben, et talende Vidnesbyrd om, at de i tidligere Tid begge har været »i Ilden«. Rørhøgen med det stive Ben kender Klinge forøvrigt igen fra sit sidste Besøg ved Fjorden for 2 Aar siden.

Stadig maa vi gøre Holdt for at se paa et og andet. Snart er det en Flok Stor- og Smaaspoover, *Numenius arquatus* og *phaeopus*, som med melodiske Fløjt og hvislende Triller drager af Sted højt oppe under den blaa Himmel paa Vej mod Nord; snart er det de smaa Mudderkliirer, *Actitis hypoleuca*, som enkeltvis og i Flokke paa indtil 12—14 Stykker med rappe, klippende Vingeslag stryger hen over Kanalens blanke Overflade. Ude fra Fjorden høres det umelodiske Skrig, af den Toppede Lappedykker, *Podiceps cristatus*, medens en lille Rørspurv, *Emberiza schoeniclus*, med vippende Hale gynger frem og tilbage paa en Rørstængel, alt medens den foredrager sin lille, monotone Sang.

Et godt Stykke mod Syd deler Selskabet sig; to slaar sig ned i en Trave Rør, Pedersen og Madsen vandrer atter mod Nord, medens Koefoed og jeg fortsætter Turen mod Syd til Halkjær Enge, hvor vi haaber at faa den Sorthalede Kobbersneppe, *Limosa ægocephala*, at se paa Yngleplads. Paa Vejen faar vi et Par Skejænder, *Anas clypeata*, at se, samt 3—4 Dværgterner, *Sterna minuta*, som er paa ivrig Fiskefangst. En enkelt Hvidklire, *Totanus glottis*, og nogle faa Hjejler, *Charadrius pluvialis*, trækker over højt oppe, medens en Tinksmeds, *Totanus glareola*, Jodlen toner ned til os et Sted fra Himmelrummet, uden at det er os muligt at faa Øje paa den lille Flyver. Paa Halkjær Enge var vi kommet til Vadefuglenes Rige. »Vi-de, vi-de, vi-de« klager Kobbersnepperne, idet de i duvende Flugt i store Kredse flyver over det Sted, hvor de fire graagrønne Æg eller lige saa mange dunede Smaafyre er skjult.

Rødbenet, *Totanus calidris*, er hysterisk som altid, naar man kommer dets Hjem for nær, og paa et Par smaa Forhøjninger har Brushanerne, *Machetes pugnax*, travlt med at udkæmpe deres ublodige Turnering, medens de bly Hunner ubemærket lister bort fra Rederne. I dette Mylder af Fugle ændser man knapt den Almindelige Ryle, *Tringa alpina*, som tillidsfuldt bliver staaende paa sin lille Tue, eller Viben, *Vanellus cristatus*, som slaar sine Volter over Hovedet paa os. Vi fandt ingen Rede af Kobbersneppe; men det lykkedes os efter lang Tids Afluring at finde en faa Dage gammel Unge, som gik med sine langbenede Forældre i Engens grønne Græs. Hver Gang man finder en dunet Vadefugleunge, synes man, den er det yndigste lille Væsen, man har set; men dog tror jeg næsten, Kobbersneppe ungen bærer Prisen. Naa, Tiden iler; vi maa, hvor svært det end er at løsrive sig, tilbage til de andre.

Det første, vi saa, da vi naaede frem til dem, var en lille Flok paa 5—6 Dværgmaager, *Larus minutus*, som sammen med en Del Hættemaager kredsede over os og lidt efter forsvandt i sydvestlig Retning; men selv denne Begivenhed blev dog fuldstændig stillet i Skygge af Meddelelsen om, at »Drummen« adskillige Gange havde brølet ovre paa den modsatte Side af Kanalen. Andægtig satte vi os ned for at vente, og længe varede det ikke, førend Eventyrets Fugl lod høre fra sig.

»Hør, nu er den der!«, og saa kom det: 1-2-3-4-5 Gange, dette aldeles ufattelige, dybe Brøl, der maa høres, for at man til fulde kan fatte den trolddomsagtige Mystik, som det, selv midt i den klare Dag, giver Udtryk for. Lyden er totonig. Man faar det Indtryk, at Fuglen først med aabent Næb i et dybt Sug drager Luften til sig og derpaa med et Brøl, som ender i et Suk, atter støder Luften fra sig. Der opstod naturligvis ivrig Diskussion om, hvilken kendt Lyd man kan sammenligne Rørdrummens Røst med. At sidste Del af Brølet minder om en Kos Brøl, eller snarest om en vred Tyrns Brummen, hørt i nogen Afstand, er sikkert nok, og ogsaa Sammenligningen med den Lyd, som fremkommer ved, at man blæser i en tom Flaske, har noget paa sig; men bedst synes jeg dog, H. Madsens Bemærkning dækker Virkeligheden: Gaa ud i Frederiksberg Have og lyt til Løvens hostende Brøl fra Rovdyrhuset i Zoologisk Have. Gang efter Gang lod »Drummen« Stemmen høre, snart kun et Brøl, snart tre eller fire, men aldrig mere end fem i samme Række. Paa en

Gang lettede den fra Rørenes Skjul og trak i sindig Flugt et Stykke hen over Rørtoppene for atter at gaa til Bunds i det skærmende Skjul. Flugten er ugleagtig, og Flugtbilledet minder meget om Hejrens med de lange, bagudrettede Ben. Halsens store Fjerkrave — det var aabenbart Hannen, vi saa — forøgede Ligheden med Hejren, idet den fik det til at se ud, som om Halsen var S-bøjet.

Vi flyttede nu vor Standplads længere mod Nord for atter at komme lige ud for »Drummen«, og medens vi sad der, saa vi den ene af de to Rørhøgehunner, som stadig holdt sig svævende Øst for Kanalen, gaa ned, ganske øjensynligt paa sin Rede. Da jeg aldrig havde set en saadan, fik jeg Madsen overtalt til at følge med mig den ret lange Omvej, som vi maatte gøre for at komme over Kanalen, medens de andre tre gik tilbage og lagde sig lige ud for det Sted, hvor Rørhøgen var gaaet ned. Medens vi fjernede os, saa vi atter Rørdrummen lette og flyve over paa den vestlige Side af Dæmningen, hvorfra den snart atter trak tilbage til sin oprindelige Plads. Inden vi var naaet ud for den formentlige Rørhøgerede paa den anden Side af Kanalen, lettede Fuglen fra Reden, men de andre havde Retningen og dirigerede os ind i Rørene, som ikke var særlig tætte og kun omtrent mandshøje. Længe varede det heller ikke, førend vi stødte lige paa Reden, som viste sig at indeholde 7 tilsyneladende friske Æg. Den var meget stor af Omfang, laa højt i Rørene og var bygget af lange Tagrørstængler; i selve Redeskaalen, som var meget lille, laa en enkelt Lyngkvist.

Efter denne Oplevelse fik vi Lyst til at fordybe os lidt mere i Rørtykningen for om muligt at faa »Drummen« paa Vingerne igen; men næppe havde vi fjernet os 30 m fra Rørhøgereden, før vi fra en Rede, som stod i det kun 10 cm dybe Vand, pludselig saa et Væsen vælte sig ned og forsøge at forsvinde ind i de tætte Rør; de lange, slatne Ben vilde dog ikke lystre Kommando, og Fyren faldt om paa Ryggen og fægtede vildt med Benene i Luften. Det var Rørdrummens Rede og Unge, som vi ganske uforvarende var stødt paa! Vi var ikke længe om at faa fat paa Ungen og faa den underkastet et nærmere Eftersyn. Efter dens Udseende dømte vi den til at være c. 14 Dage gammel. Den var fantastisk grim; Fjerene var endnu saa godt som ikke begyndt at bryde frem; men alle Fjerbedene var beklædt med lange, brunlige, traadagtige Dun, som navnlig paa Hovedets

Overside var utrolig lange, saa de ligefrem vajede som en Hjælm-dusk for Vinden. Ved Næbbet og paa Forhalsen fandtes frem-brydende Fjer, og Vingefjerene gav sig kun til Kende som frem-brydende, blaa Fjerposer. Gumpen var ganske nøgen. Paa Næbbets Spids fandtes Kalkknoppen endnu. Det mægtige Gab og Svælg var rødviolet; Øjnene, som saa meget bistre ud, var olivengule, Benene graagrønne. Den hakkede arrigt efter Madsen, da vi i Triumf bar den hen til Kanalens Kant, for at de andre ogsaa kunde faa Lejlighed til, i hvert Fald paa Afstand, at be-tragte det sjældne Fund. Ofte lod den Stemmen, en knebrende Pippet, høre, og hver Gang de gamle Fugle brølede, hvilket de gjorde ret flittigt, gibbede det i Ungen, og den svarede dem iv-rigt. Efter at have vist Vidunderet frem bar vi den tilbage til Reden. Denne, som var bygget af ret tynde Tagrørstykker, stod paa Bunden og var meget kompakt. Af Form var den cylin-drisk, 30 cm høj og 37 cm bred. Foroven var den omtrent flad, næsten uden Antydning af Redeskaal. I Reden laa 2 Æg, og i det lave Vand, ved Foden af Reden, laa et tredje Æg, hvis Farve var stærkt afbleget. Desuden fandtes Rester af endnu 2 Æg, saa der er aabenbart blevet udklækket 2 Unger. Vi mente ogsaa, da vi stod ved Reden, at høre noget pjaske inde mellem Rørene, og dette kan muligvis have været den anden Unge. Vi anbragte Ungen paa Reden, hvor den roligt blev siddende paa hele Foden, medens den højlydt gav sit Mishag til Kende over den Medfart, som var bleven den tildelt. De tre Æg tog vi med, og af disse viste det ene sig senere at være raaddent, medens de to andre indeholdt næsten fuldbaarne døde Unger. I Nærheden af den benyttede Rede fandt vi en lignende Rede, muligvis en fra for-rige Aar.¹⁾

Efter dette drog vi mod Nord for at komme til vore Auto-mobiler, som snart tog fat paa den lange Vej til Herning, hvor de fem af os gjorde Holdt for Natten. Klinge blev i Tim og

¹⁾ Som ovenfor nævnt fandt A. Hansen omtrent samtidig en anden Rørdrum-rede med Unger. Om dette Redefund har han, i et Brev til Koefoed, oplyst følgende: »Reden laa iøvrigt, som den plejer, i Rørene, men i en meget gammel og tæt Rørholm, og paa det Tidspunkt, da jeg tilfældig fandt den, 2. Maj, næsten uden noget Vand under sig. Ungerne var ikke skønne at skue. De 3 syntes at være noget større end de 2. Da jeg aldrig før har set disse Unger, er det ikke let at opgive Alderen, men jeg vil dog antage, at de var c. 3 Uger gamle. De gamle Fugle lykkedes det mig ikke at faa at se, trods megen Taalmodighed fra min Side. Der yngler vistnok til Stadighed 1 à 2 Par her«.

lovede at forsøge næste Dag at faa et Billede af Ungen; men da han kom derud, var Fuglen »fløjet«, og kun Mindet lever blandt os.

Om Rørdrummens Ynglen kan jeg yderligere meddele følgende: Den 30. Maj 1927 besøgte jeg atter, sammen med H. Pedersen, A. Koefoed, M. Klinge, E. Schäffer, samt V. Thorup og dennes Søn Bøje, Vester Stadil Fjord.¹⁾

Paa den Lokalitet, hvor vi forrige Aar fandt Rørdrummens Rede, yngede den atter i Aar. Ved at gennemsnøge Rørtykningen stødte Bøje Thorup paa en næsten fuldvoksen Unge, som, da han opdagede den, sad et Stykke oppe i Rørene, omklamrende nogle Rørstængler med sine lange Tæer. Ved det uventede Møde lod den sig dumpe ned paa Jorden, hvor Klinge og jeg fandt den siddende, da vi kom til. Den sad fuldstændig sammenkrøben, med Næbbet pegende lige i Vejret, følgende enhver af vore Bevægelser med sine funklende Øjne. Idet jeg rask bøjede mig ned for at løfte den op, huggede den lynsnart efter mit Ansigt, og havde jeg ikke været meget hurtigt til at trække Hovedet til mig, havde den sikkert ramt et af mine Øjne; nu nøjedes jeg med at faa et forsvarligt Hug i Næsen. For at undgaa en Gentagelse maatte jeg kaste min Hat over den, inden jeg greb den og løftede den op, og medens jeg bar den ud af Rørene, maatte jeg stadig passe paa at holde den saaledes, at den ikke kunde naa at hugge mig i Ansigtet, hvilket den forsøgte flere Gange. Den var, som sagt, næsten fuldt udviklet; kun Hale- og Slagfjer var endnu ikke helt udvoksede. Dens Alder anslog vi til mellem 4 og 6 Uger. Efter at have baaret den uden for Rørtykningen satte vi den ned paa Engens korte Græs, for at vi alle kunde beundre den. Det var meget interessant at se, hvorledes den i krybende Gang forsøgte at fjerne sig og skjule sig i det korte Græs. Hoved, Hals og Krop holdt den fuldstændig vandret udstrakte, og naar den bevægede sig, bøjede den Benene stærkt i Hæleledet, saa det næsten saa ud, som om den krøb hen ad Jorden. Den bevægede sig meget langsomt, nærmest sneg den sig fremad, samtidig med at den spejdede rundt til alle Sider. Saa snart den havde fjernet sig et kort Stykke, lagde den sig fladt ned og forsøgte at gemme sig i Græsset. Gik man saa atter hen til den, blev den stadig liggende

¹⁾ I et lille Hæfte »Jyllandsrejsen 1927«, Kbhvn. 1927, har Hans Pedersen givet en indgaaende og fornøjelig Skildring af denne Turs Forløb og Udbytte.

ned, men løftede Hovedet saaledes, at Næbbet stadig pegede lodret i Vejret, rede til at fare ud, dersom man kom den for nær. Samtidig pustede den Halsens bløde Fjerkrave op, hvilket gav den et meget frygtindgydende Udseende. Holdt man en Stok eller en Hat hen imod den, huggede den lynsnart efter disse Genstande. Efter i nogen Tid at have beundret dens smukke Fjerklædning og dens forunderlige Maade at bevæge sig paa bar vi den atter ind i Rørene til det Sted, hvor vi havde fundet den. Her ude fra havde vi flere Gange hørt de gamles Brøl, ligesom vi en Gang havde set en af dem lette og flyve et Par Hundrede Meter. Saa snart vi havde sluppet Ungen, fjernede den sig paa sin krybende Maade, og nu kunde man rigtig se, hvor formaals-tjenlig dens Gangstilling med vandret udstrakt Hals og Hoved var. Som en Kile delte dens lange Næb Rørene, saa at den med forbavsende Lethed banede sig Vej gennem den tætteste Tykning. Ligeledes maatte man beundre dens Fjerklædnings forbløffende Beskyttelsesfarve. Naar den holdt sig stille, var det bogstavelig talt umuligt at se den, selv om man kun stod nogle faa Meter fra den.

Det var med stor Glæde, at vi konstaterede at Rørdrummen stadig yngler ved Vester Stadil Fjord, og vor Glæde blev ikke mindre, da vi efterhaanden opdagede, at der i Aar ynglede mindst 2 Par der ovre. Gid det maa vare ved!
